

Benoemen gewenst gedrag doet wonderen op cluster 4-school De Keijzer

Gedrag gaat met sprongen vooruit

Tekst Karin van Breugel

Als je consequent en heel concreet benoemt welk gedrag je vanuit je ambitie wilt zien, gaan kinderen dat steeds vaker tonen, zegt Ivonne van Eerd, adjunct-directeur van so-school De Keyzer in Goirle. De praktijk wijst uit dat zij gelijk heeft. Haar team bereikte in een half jaar tijd opzienbarende resultaten bij 'leren leren' en 'sociaal gedrag'.

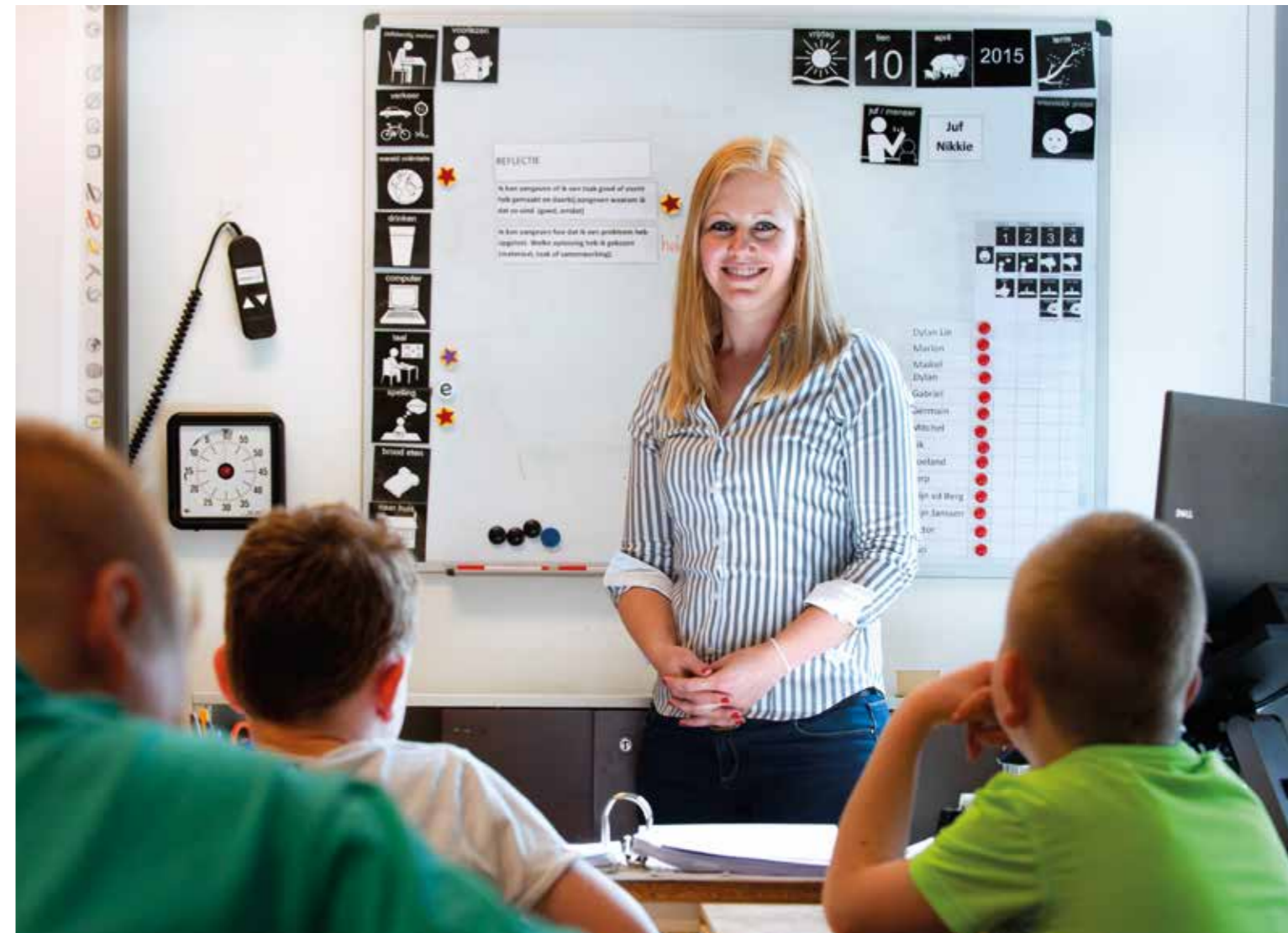

Scholengemeenschap De Keijzer is een cluster 4-school. De meeste leerlingen hebben een psychiatrische problematiek. 'Toen ik hier een jaar geleden kwam werken, zag ik dat leerkrachten hard werkten aan het gedrag van de kinderen,' zegt Ivonne. 'Ze deden dat alleen niet op een heel bewuste, gestructureerde manier. Daar was in mijn ogen veel winst te behalen.'

In overleg met adviseur Audrey Machielsen werd een 4D-traject uitgestippeld om de opbrengsten bij gedrag te verhogen. De Keijzer koos voor een zeer compact traject van zes maanden. 'Dat kón ook, omdat het pedagogisch handelen van dit team eigenlijk al heel goed was. Het benoemen en bekrachtigen van gewenst gedrag is essentieel en veel leerkrachten deden dat al goed. Het traject moest er vooral voor zorgen dat zij meer planmatig en gestructureerd gingen werken aan de hand van een leerlijn en dat de lat hoger zou worden gelegd,' legt Ivonne uit.

Schoolstandaard

In het traject hebben de leerlijnen 'leren leren' en 'sociaal gedrag', beide ontwikkeld door de CED-Groep, een centrale plaats. Deze leerlijnen zijn opgebouwd uit acht niveaus, waaraan gedurende de schoolcarrière wordt gewerkt. Ivonne: 'Bij de start van het traject hebben Audrey en ik de leerlijnen geïntroduceerd bij het team. De eerste vraag die we met elkaar moesten beantwoorden was: welk niveau moeten onze leerlingen uiteindelijk kunnen halen? Ofwel: wat wordt onze schoolstandaard? Wij hebben

Als leerkracht Nikkie van Eeuwijk een keer vergeet de pictogrammen op het dagrooster te hangen, spreken de leerlingen haar hier direct op aan.

bepaald dat we streven naar niveau 6 aan het eind van groep 8.'

Bij de nulmeting aan het begin van dit schooljaar bleek al snel dat dit wel heel ambitieus was. Veel leerlingen van groep 8 scoorden op niveau 2 of 3. Het team stond dus voor een geweldige uitdaging. Gedurende zes maanden werd alles uit de kast gehaald om leerlingen naar een hoger niveau te brengen. Zo werden er bijvoorbeeld vier studiedagen georganiseerd. Een van deze dagen is gebruikt om de resultaten van de nulmeting te vertalen in groepsplannen voor 'leren leren' en 'sociaal gedrag', vergelijkbaar met de groepsplannen die ook voor de reguliere vakken worden gebruikt. De groepsplannen maken inzichtelijk op welk niveau en aan welke subdoelen er in een periode wordt gewerkt. Dat is ook terug te zien in de dagroosters.

Enthousiaste leerlingen

Alle leerkrachten gebruiken op hun dagplankbord dezelfde pictogrammen en benamingen. Zeker voor deze leerlingen is die herkenbaarheid belangrijk. Nikkie van Eeuwijk is leerkracht van groep 6. Zij vindt het heel

prettig dat de beide leerlijnen zo concreet zijn uitgewerkt in concrete subdoelen: 'Ik heb nu echt een praktisch handvat om met het gedrag van de kinderen aan de slag te gaan.' Haar leerlingen zijn graag bezig met 'leren leren'. 'Als ik vergeet om de kaartjes op het dagrooster te hangen, spreken ze me er direct op aan. Ze doen echt hun best. Je merkt aan alles dat ze het graag goed willen doen.'

Leerkrachten zijn overigens niet alleen planmatig aan heldere doelen gaan werken. 'Het is vooral belangrijk dat leerkrachten heel concreet benoemen welk gedrag ze van de kinderen verlangen en dat ze het gewenste gedrag positief bekrachtigen. Hoe concreter ze zijn, hoe beter het is,' aldus Ivonne. Met een speciale Kijkwijzer van de CED-Groep kijkt Ivonne samen met de ib'ers of de leerkrachten daar in slagen. 'Het nabespreken van die Kijkwijzer geeft veel inzicht. Een leerkracht die al sterk is in het positief

bekrachtigen van gewenst gedrag, wordt zich daar nog meer van bewust. En een leerkracht die de neiging heeft wat meer te mopperen of te corrigeren, wordt geconfronteerd met zijn eigen gedrag en snapt heel goed dat hij of zij daar iets mee moet.'

Onlangs is het gedrag van de leerlingen voor de tweede keer gemeten. De progressie is opmerkelijk. Veel kinderen zijn in een half jaar tijd meerdere niveaus vooruit gegaan. Ivonne: 'De meting bewijst dat ook deze leerlingen heel leerbaar zijn. Als je maar concreet benoemt welk gedrag je wilt zien, dan gaan ze het ook laten zien. Dat is mooi om vast te stellen. Inmiddels denken we dat we de schoolstandaard volgend jaar misschien wel kunnen opkrikken naar niveau 7. Dat zou geweldig zijn!'

Leerlijnen voor leren leren en sociaal gedrag brengen structuur en inzicht

Meer weten?
Audrey Machielsen
a.machielsen@cedgroep.nl